

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS VA'ESCHANAN • MAAMAR 6

להבין בתוספת ביאור ע"פ וידעת היום והשבות אל...

Comprender, con una explicación
adicional, el versículo «Conoce este día...»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likkutei-torah/vaeschanan/6/

1 להבין בתוספת ביאור ע"פ וידעת היום והשבות אל לבבך כו' בענין הדעת והאמונה ולהבין איך יהיה בחי' סוכ"ע בבחי' הדעת וההרגשה והלא לית מחשבה תפיסא ביי [ביה] כלל כידוע

Para comprender, con una explicación adicional, el versículo “Reconoce hoy y llévalo a tu corazón”, etc., en relación con Daat (conocimiento) y la fe; y para comprender cómo la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) puede estar en el nivel de Daat y de la percepción, pues es sabido que “ningún pensamiento puede aprehenderlo en absoluto”.

אך הענין הוא דיש להבין עיקר ענין הדעת מהו בהיות ידוע בלשון הפלסופים וכמ"ש הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] בידיעת אלקות

Pero el punto es que debemos comprender cuál es el concepto esencial de Daat, tal como se lo conoce en el lenguaje de los filósofos y como escribe el Rambam acerca del conocimiento de la Divinidad,

שהוא יתברך הוא הידוע מציאותו ולא מהותו וזהו הנק' בחי' דעת כי ענין הדעת הוא ידיעת והרגשת המציאות.

que Él, bendito sea, es Aquel cuya existencia se conoce, pero no Su esencia. Esto es lo que se llama el nivel de Daat, pues el concepto de Daat es conocer y percibir la existencia.

2 ויובן עד"מ באדם מבשרי אחזה שהאדם מחמת חומר הגוף הגשמי אינו יכול להשיג אפי' [אפילו] מהות הרוחניות המלוכש בו ממש

Esto se comprenderá mediante una analogía tomada del ser humano, [como está escrito:] “Desde mi carne contemplo”: debido a la materialidad del cuerpo físico, la persona no puede aprehender ni siquiera la esencia de la espiritualidad que está realmente investida en su interior,

דהיינו הנפש וכחותיה ואעפ"כ [ואף על פי כן] מרגיש הוא מציאותן בידיעה והרגשה ממש כמו עד"מ המחשבה יודע מציאותה ועכ"ז [ועם כל זה] אינו משיג מהותה

es decir, el alma y sus facultades. Sin embargo, siente su existencia mediante un conocimiento y una percepción reales. Tomemos, por ejemplo, el pensamiento: conoce su existencia y, aun así, no aprehende su esencia.

שהרי אנו רואים שמחשבה תתפשט גם ברגל וישנה ממש בהתלכשות ברגל כי הלא מיד שעולה במוחו לחשוב שינענע הרגל מיד ילך הרגל כמו שעלה במחשבה

Pues vemos que el pensamiento se extiende incluso hasta el pie y está realmente presente, investido, en el pie. En efecto, en cuanto surge en su mente la idea de pensar en mover el pie, este se mueve de inmediato, tal como surgió en el pensamiento.

ואם נאמר שמחשבה זו שבמוח להלך ירדה ונמשכה בירידות המדריגות עד שבאת לרגל והניעתו א"כ היה צריך שיהיה שוהה ומתעכב התנועה איזה זמן מה ולמה

Ahora bien, si dijéramos que este pensamiento de caminar, que está en el cerebro, descendió y fue extendiéndose a través de los sucesivos descensos de nivel hasta llegar al pie y moverlo, entonces el movimiento tendría que demorarse y retrasarse cierto tiempo. ¿Por qué, entonces,

מיד שעלה במחשבה יניע הרגל להלך בלתי שהות ועיכוב כלל אפילו לרגע מזה נראה שלא ירדה המחשבה מן המוח דרך ענין המשכה כמים שנמשכים ויורדין כו'

apenas surge el pensamiento, ¿el pie se mueve para caminar sin ninguna demora ni retraso, ni siquiera por un instante? De esto se evidencia que el pensamiento no descendió del cerebro mediante un proceso de extensión, como el agua que es conducida y fluye hacia abajo, etc.,

אלא שנמצאת ממש ברגל ואף שעיקרה במוח עכ"ז [עם כל זה] הארתה תתפשט בכל האברים כמו אור השמש על הארץ ואינו מושג כל זה איך ומה היא.

sino que está realmente presente en el pie. Y aunque su lugar principal está en el cerebro, aun así su irradiación se extiende a todos los miembros, como la luz del sol sobre la tierra. Nada de esto se aprehende: ni cómo es ni qué es.

3 וכן השכל ואותיות המחשבה שבנפש אינו מושג מהותם ממש כמו אדם שלמד מסכת אחת בעיון ושגורה בפיו וכאילו מונחת אצלו בקופסא ואח"כ כשעסוק בענין אחר

Así también, el intelecto y las letras del pensamiento en el alma: su esencia misma no es aprehensible. Pensemos en una persona que estudió un tratado con profundidad, de modo que lo tiene fluido en sus labios y es como si lo tuviera guardado en una caja. Después, cuando está ocupada con otro asunto

או לומד מסכת אחרת אעפ"כ [אף על פי כן] כשרוצה נזכר על כל מסכת ההיא שלמד תחלה. הרי ע"כ צריך לומר שישנה במוחו ושכלו גם בעת שאינו מהרהר בה כלל.

o estudia otro tratado, no obstante, cuando quiere recuerda todo aquel tratado que estudió antes. Por lo tanto, necesariamente hay que decir que está presente en su mente e intelecto incluso cuando no piensa en él en absoluto.

4 וא"כ איך ומה הוא מהות שכל זה שיש אצלו אף כשאינו מחשב בו כלל. הרי אין זה מושג כלל איך ומה הוא.

Si es así, ¿cuál es la esencia de este intelecto que permanece en él incluso cuando no piensa en él en absoluto? Esto no se aprehende en absoluto: cómo es ni qué es.

והיינו מפני שהאדם להיותו בגוף אינו משיג אפילו מהות הרוחניות שבו היינו הנפש וכחותיה. כי אם מציאותן לבד.

Esto se debe a que el ser humano, por estar dentro de un cuerpo, no aprehende siquiera la esencia de la espiritualidad que hay en él, es decir, el alma y sus facultades, sino únicamente su existencia.

5 ומ"מ מציאותן יודע ומרגיש ממש אף שאינו משיג מהותן ואין צריך על זה אמונה וראיה. כ"א נרגש ממש.

Sin embargo, conoce y siente realmente su existencia, aunque no aprehende su esencia; y para ello no necesita fe ni prueba, sino que la siente realmente.

וזוהו הנקרא השגת המציאות ולא השגת המהות בלשון הפלסופים. ומזה יובן לנו למעלה באלקות שהשגת מציאותו בלבד ולא השגת מהותו

Esto es lo que, en el lenguaje de los filósofos, se llama aprehensión de la existencia, y no aprehensión de la esencia. A partir de esto entenderemos [la cuestión] con respecto a la Divinidad: que la aprehensión de Su existencia solamente, y no la aprehensión de Su esencia,

דהיינו ע"ד הרגשת הגוף את הנפש כנ"ל הוא הנקי בשם דעת כמ"ש דע את אלקי אביך כו' שענין הדעת הוא ענין ההרגשה כידוע שהוא ענין השגת המציאות בלבד

es decir, de manera análoga a cómo el cuerpo siente el alma, como se explicó antes, es lo que se llama Daat (conocimiento), como está escrito: "Conoce al D'os de tu padre", etc. Pues el concepto de Daat es el concepto de sentir, como es sabido; es decir, la aprehensión de la existencia solamente,

כמו עד"מ הנ"ל שידע האדם מנפשו אשר בתוכו שאינו יודע רק מציאותה ולא מהותה אמנם מרגישה הרגשה שלימה ונקי הרגשה זו בשם ידיעה שידע א"ע [את עצמו] כו'.

como en la analogía mencionada antes: la persona sabe de su alma, que está dentro de ella, que solo conoce su existencia y no su esencia; sin embargo, la siente plenamente, y este sentir se llama "conocimiento", pues se conoce a sí misma, etc.

כך אור א"ס ב"ה בהתלבשותו בכל העולמות מורגש ונודע לנבראים הוא אבל לא נודע רק מציאותו ולא מהותו כמ"ש הרמב"ם [הרבי משה בן מימון].

Así también, la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, al revestirse en todos los mundos, es sentida y conocida por los seres creados; pero solo se conoce su existencia, y no su esencia, como escribe el Rambam.

6 ובוזה יתורץ הקושיא הנ"ל איך יהיה בחי' סובב בבחי' דעת הלא לית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] כו'. דפי' תפיסא הוא ענין השגת המהות דוקא כאדם התופס דבר בידו כו'.

Con esto queda resuelta la pregunta planteada arriba: ¿cómo puede el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) estar en el nivel de Daat (conocimiento), si ciertamente "ningún pensamiento puede aprehenderlo", etc.? Pues "aprehender" significa específicamente captar la esencia, como quien toma un objeto con la mano, etc.

וזהו פי' השגה סתם שמשיג מהות הדבר כו' ובאמת אין במהות אור א"ס שום השגה אלא השגת מציאותו בלבד כנ"ל.

Y este es el significado de "aprehensión" sin más precisiones: captar la esencia de algo, etc. En verdad, no es posible aprehender en absoluto la esencia de la Luz Infinita (Or Ein Sof); solo es posible aprehender su existencia, como se mencionó arriba.

ומ"מ הא דלית מחשבה תפיסא היינו השגת מהותו אבל בענין הדעת וההרגשה שהוא רק ענין השגת מציאותו בלבד יכולים הנבראים להגיע ולהשיג וזהו מ"ע [מצות עשה] דוידת היום כו' וכן אתה הראת לדעת כו'.

Sin embargo, cuando se dice que "ningún pensamiento puede aprehenderlo", se refiere a captar Su esencia; pero los seres creados pueden alcanzar y adquirir Daat y la percepción, que consisten únicamente en aprehender Su existencia. Este es el mandamiento positivo de "Conoce este día", etc., y asimismo el de "Se te ha mostrado, para que sepas", etc.

7 ב ויובן ענין זה בביאור יותר במה שמצינו כדוגמת זה בעסק התורה שיש בה סתים וגליא

2. Este asunto se comprenderá con mayor claridad a partir de algo semejante que encontramos en el estudio de la Torá: que tiene una parte oculta y una parte revelada,

שהם ג"כ בחי' גוף ונשמה כמבואר בזהר בהעלותך (דקנ"ב ע"א) ובגופי התורה שייך השגת המהות משא"כ בבחי' הסתים והפנימי' [והפנימיות / והפנימיות].

que también corresponden a los niveles de cuerpo y alma, como se explica en el Zóhar, Beha'alos'cha (152a). En los cuerpos de la Torá cabe captar la esencia, a diferencia del nivel oculto e interior.

ומ"מ ע"י גופי התורה יוכל האדם לידע ג"כ קצת המציאות מהפנימית עד"מ שע"י חיות גוף האדם מרגיש מציאות הנשמה כו'.

Sin embargo, mediante los cuerpos de la Torá, la persona también puede conocer algo de la existencia de la parte interior; por ejemplo, mediante la fuerza vital del cuerpo humano se percibe la existencia del alma, etc.

וביאור הדבר דהנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו שבג"ע [שבגן עדן] לומדים ג"כ כל התשבע"פ [התורה שבעל פה] כמו ע"ד דוגמא עניני ההלכות שאנו שונים כאן בעוה"ז החומרי שור שנגח כו'

La explicación del asunto es la siguiente: nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Dichoso quien llega aquí con su estudio en la mano"; [esto significa] que en el Gan Eden también se estudia toda la Torá Oral, por ejemplo, los temas de las leyes que estudiamos aquí, en este mundo material: "un buey que corneó", etc.,

וכיוצא וידוע דהלכה זו דבר ה' היא והקב"ה יושב ושונה כנגדו כו' וא"כ בג"ע [בגן עדן] שהנשמות עוסקים בהלכה זו דשור שנגח כו'

y casos semejantes. Y es sabido que esta ley es la palabra de D'os, y que el Santo, bendito sea, se sienta y estudia frente a él, etc. Si es así, en el Gan Eden, donde las almas se ocupan de esta ley de "un buey que corneó", etc.,

אין לומר דהשגתם שם כהשגתנו כאן על ענינים גשמיים ממש דהרי אין שור גשמי בג"ע [בגן עדן] כו' ומופשט שם כודאי מכל גדר וגשם כו'.

no se puede decir que allí su comprensión sea como la nuestra aquí, referida a asuntos realmente físicos, pues ciertamente no hay un buey físico en el Gan Eden, etc.; allí todo está, sin duda, despojado de todo límite y de toda materialidad, etc.

אך ודאי השגתם שם על רוחניות כמו בבחי' השור דמרכבה פני שור מהשמאל וכיוצא וסוד הכוונה בטעמה של הלכה למה יהיה הדין כך כו' וזהו הנק' פנימית התורה ונשמתא דאורייתא

sino que, ciertamente, allí su comprensión se refiere a lo espiritual, como al nivel del buey de la Carroza, “el rostro de un buey a la izquierda”, y cosas semejantes, así como al secreto de la intención que subyace a la razón de la ley: por qué el dictamen debe ser de tal modo, etc. Esto es lo que se llama la dimensión interior (pnimiut) de la Torá y “el alma de la Torá”,

אבל השגתנו כאן הלכה זו דשור שנגח זהו בחי' גוף התורה ויש ג"כ שנק' לבושא דאורייתא בזהר שם. mientras que nuestra comprensión aquí de esta ley de “un buey que corneó” corresponde al nivel del cuerpo de la Torá. Además, también existe lo que allí el Zóhar llama “el vestido de la Torá”.

8 וכן בדוגמא זה בכל ההלכות שאנו שונין כאן כמו אם בהרת קדמה לשער לבן כו'

Y así también sucede, de esta manera, con todas las leyes que estudiamos aquí, como: “Si la mancha blanca precedió al cabello blanco”, etc.,

כדאיתא בגמרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] במתיבתא דרקיעא אומר טהור כו' ומאן נוכח רבה בר נחמני כו' ובודאי אין ענין הנגעים שם ענין גשמי כנגעים שלמטה

como se declara en la Guemará: el Santo, bendito sea, en la Academia Celestial dice: “Puro”, etc., y “¿Quién decidirá? Rabá bar Najmani”, etc. Ciertamente, el tema de las afecciones allí no es algo físico como las afecciones de aquí abajo;

אלא הם בחי' דינא קשיא אשר מהם יניקת החיצונים כמ"ש בזהר וכיוצא ועל ענין הסוד שלהם איך ובמה יומתקו כו'

sino que son el nivel del “juicio severo”, del cual las fuerzas externas reciben su sustento, como está escrito en el Zóhar, y de manera similar. Y en cuanto a su secreto —cómo y mediante qué son endulzadas—, etc.:

זהו ענין ההלכה ששונין שם אם בהרת קדמה כו' ונק' פנימיות התורה שנשמות עוסקים בהם בג"ע [בגן עדן] כו'

esta es la ley que estudian allí: “Si la mancha blanca precedió”, etc. Y esto se llama la dimensión interior (pnimiut) de la Torá, con la que se ocupan las almas en el Gan Eden, etc.

וכן כיוצא בזה בהלכות אחרות כמו הלכות מקוואות שש מעלות במקוואות זו למעלה מזו כו'

Y lo mismo sucede con otras leyes semejantes, como las leyes de las mikvaot: "Hay seis grados de mikvaot, uno por encima del otro", etc.

הנה המקוה כאן הוא ארבעים סאה מים גשמיים כו' ולמעלה הוא ענין המשכת מים העליונים דבינה ממקור החכמה ע"י בחי' ד' היודי"ן דע"ב [דשם ע"ב] כו'

La mikve de aquí es de cuarenta seá de agua física, etc.; y arriba, esto corresponde a la atracción de las aguas superiores de Biná (entendimiento) desde la fuente de Jojmá (sabiduría), mediante el nivel de las cuatro yud de [el Nombre] Av (72), etc.,

שמהם נמשכו מ' סאה כמבואר בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער השבת והסוד של ענין הטהרה דוקא בהן לכל טומאה הוא ענין פנימיות התורה ועד"ז שונין שם גם זאת ההלכה דשש מעלות במקוואות זו למעלה מזו כו'

de las cuales se extraen los cuarenta seá, como se explica en Pri Etz Chaim, Sha'ar HaShabbat. Y el secreto de la purificación [que se produce] específicamente por medio de ellas, de toda impureza, es la dimensión interior de la Torá. De la misma manera, también estudian allí esta ley: "Hay seis grados de mikvaot, uno por encima del otro", etc.,

שהם ששה צירופים של יה"ו כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שם ועד"ז בכל עניני המצות כולן וכמו בסוד התפילין דבכאן נתלבשה מצות תפילין במעשה גשמי [גשמיים / גשמיות / גשמית] בקלף ודיו גשמי [גשמיים] כו' ופי' קדש לי כל בכור כו'

que son las seis permutaciones de yud-hei-vav, como está escrito allí en Pri Etz Chaim. Y lo mismo ocurre con todos los aspectos de las mitzvot, todas ellas, como en el secreto de los tefilín: aquí, la mitzvá de los tefilín se reviste en una acción física, sobre pergamino e tinta físicos, etc.; y el pasaje "Santifica para Mí a todo primogénito", etc.,

ידוע ששרשה בבחי' חכמה כי קדש הוא חכמה ונמשך להכתב בקלף ולהנתן בבית התפילין ויהיה נמשך מזה בחי' מוחין עליונים לאדם בבחי' מקיף מה שא"א לו להשיג במוחין של עצמו כו' כמ"ש במ"א.

se sabe que su raíz está en el nivel de Jojmá, pues "santo" es Jojmá; y se la hace descender para escribirla sobre pergamino y colocarla en la caja de los tefilín. De ello se atraerá a la persona el nivel del intelecto supremo (mojin), en forma de luz circundante: aquello que le es imposible captar con su propio intelecto, etc., como se explica en otro lugar.

9 והרי נמשך אור א"ס בחכמה שבפ' קדשכוי בכ אן דרך לכוש וענין גשמי ולמעלה הוא בבחי' הפנימי

[הפנימיות / הפנימית] והמהות ממש

Así, la Luz Infinita (Or Ein Sof) que está en la Jojmá (sabiduría) de la sección "Santifícame", etc., descende aquí por medio de una vestimenta y de un elemento físico, mientras que arriba se encuentra en el nivel de la dimensión interior y de la esencia misma,

דהיינו בחי' אור החכמה דקדושה עצמה ועמ"ש בפ' יתרו בד"ה משה ידבר בענין המצות מה שהם למעלה ענין ביקור חולים וענין תפילין כו' ע"ש.

es decir, el nivel de la luz de la Jojmá de la santidad misma. Véase lo escrito en Parshas Yisro, en el discurso que comienza "Moshé hablará", acerca de las mitzvot y de lo que son arriba: el asunto de visitar a los enfermos y el de los tefilín, etc.; véase allí.

10 והנה לפי שהנשמה מלוכשת בגוף גשמי ע"כ א"א לנו להיות להו השגת המהות ואפי' [ואפילו] לגדולי

חכמי האמת כ"א לנביא וחווה לבד שמכונה בכתוב

Ahora bien, puesto que el alma está investida en un cuerpo físico, nos resulta imposible aprehender la esencia; esto es así incluso para los más grandes sabios de la Verdad, salvo para un profeta y vidente, cuya aprehensión es llamada en las Escrituras

בשם רא"י [ראיה] ממש וכמ"ש כ"ז [כל זה] במ"א ע"פ עוטה אור כשלמה כ"א זהו לימוד במתיבתא דרקיעא ששם מושג מהות פנימית התורה כמו שהיא בכח"ב [בכתר חכמה בינה] דבריא כו'

«visión» real, como todo esto se explica en otro lugar acerca del versículo «Él se envuelve en luz como en un manto». En cambio, esto corresponde al estudio en la Academia Celestial, donde se aprehende la esencia de la dimensión interior de la Torá tal como es en Kéter (la Corona), Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento) de [el Mundo de] Beríá, etc.

אך מ"מ אע"פ [אף על פי] שפנימית התורה אין מושג לשום חכם המהות כלל אבל עכ"ז [עם כל זה] מתוך לימוד גופי התורה יוכל לעמוד מעט מזער על ידיעת המציאות מהפנימית

Sin embargo, aunque ningún sabio aprehende en absoluto la esencia de la dimensión interior de la Torá, aun así, mediante el estudio del cuerpo de la Torá, puede alcanzar una medida muy pequeña de conocimiento de la existencia de la dimensión interior;

שהרי מ"מ אפס קצהו מובן ומושג שעל כרחך יש אופן של פנימית התורה וטעמי מצות אשר הן נשמה של גוף הלכה זו ומצוה זאת.

pues, en todo caso, se comprende y aprehende al menos un mínimo de ella: que necesariamente existe cierta modalidad de la dimensión interior de la Torá y de los motivos de las mitzvot, que son el alma del cuerpo de esta ley y de esta mitzvá.

כמו שבגשמיות ממה שאנו רואים גוף האדם מורגש שיש בו נשמה אע"פ [אף על פי] שאינו יודע מהותה איך ומה היא.

Así como en lo físico, al ver el cuerpo de una persona, se percibe que hay un alma en su interior, aunque uno no conozca su esencia ni cómo es ni qué es.

11 וכך התורה נק' אדם רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם רמ"ח אברים כו' ויש בה גוף ונשמה כנ"ל

Así también, la Torá es llamada «hombre»: los 248 mandamientos positivos son 248 miembros, etc., y tiene un cuerpo y un alma, como se mencionó antes.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו שע"י לימוד גופי התורה בעוה"ז משיג בג"ע [בגן עדן] מהות ממש מפנימית כו'

Por eso nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: «Dichoso aquel que llega aquí con su estudio en la mano», pues mediante el estudio de los cuerpos de la Torá en este mundo, en el Gan Eden se aprehende la esencia misma de la dimensión interior, etc.,

משא"כ מי שאין בידו כלל מגופי תורה כו' והנה עד"ז יוכן ג"כ בענין שיוכל להיות כחי המשכת הדעת בסוכ"ע ע"י קיום התומ"צ [התורה ומצות]

lo cual no ocurre con quien no tiene en su mano nada de los cuerpos de la Torá, etc. Ahora bien, de manera análoga se comprenderá también cómo puede producirse una extensión de Daat (conocimiento) en la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), mediante el cumplimiento de la Torá y las mitzvot.

כי הגם דלית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] כלל מ"מ ידיעת המציאות יוכל להיות והיינו ע"ד ידיעת פנימית התורה שהתורה ומצות הן מבחי סוכ"ע.

Pues, aunque «ningún pensamiento puede aprehenderlo en absoluto», no obstante, es posible conocer Su existencia, a la manera en que se conoce la dimensión interior de la Torá; pues la Torá y las mitzvot provienen del nivel de sovev kol almin.

12 ועוד שהרי יודעים אנו שבח"י ממלא אינו אלא זיו והארה כו' והוא נובע בהכרח ממקור העצמי כמאור

השמש שמאיר האור וכיוצא א"כ בידיעה זו מורגשת לנו ידיעת והשגת מציאות דסובב עכ"פ [על כל פנים]

Además, sabemos que el nivel de la luz que llena [los mundos] (memalé) no es más que un resplandor y un fulgor, etc., y que necesariamente procede de una fuente esencial, como la luminaria del sol, que emite la luz, y cosas semejantes. Si es así, mediante este conocimiento percibimos, al menos, el conocimiento y la aprehensión de la existencia de la luz que circunda [los mundos] (sovev),

דהיינו שיש מציאת סובב לגבי ממלא ועמ"ש בד"ה השמים כסאי גבי ותן בלבנו בינה להבין דהיינו es decir, que sovev existe con respecto a memalé. Véase lo escrito en el discurso que comienza "Los cielos son Mi trono", acerca de "Concede a nuestros corazones entendimiento, para comprender", es decir,

להבין דבר מתוך דבר פ"י תוך דבר הוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שמלוכש בתוך העולמות ומבחי ממכ"ע

[ממלא כל עלמין] נה"י [נהיה] מבינים בחי' סוכ"ע כו'

"comprender una cosa a partir de otra": el sentido de "dentro de una cosa" es la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), que está investida dentro de los mundos; y a partir del nivel de memalé kol almin llegamos a comprender el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), etc.;

ע"ש ועמ"ש במ"א בפ"י ברוך שאמר והיה העולם ברוך הוא בענין פ"י אתה ופ"י הוא שהוא בחי' ממכ"ע

[ממלא כל עלמין] וסוכ"ע כו' ע"ש

véase allí. Véase también lo escrito en otro lugar al explicar "Bendito sea Quien habló y el mundo llegó a existir, bendito sea Él", respecto del significado de "Tú" y del significado de "Él", que son los niveles de memalé kol almin y sovev kol almin, etc.; véase allí.

דהיינו מה שנצטוונו גם על בחי' סובב וידעת היום כו' כי הוי' שהוא בחי' סובב הוא האלקי להיות

בבחי גילוי לכם דהיינו בבחי' השגת המציאות עכ"פ [על כל פנים]

Y esto explica por qué también se nos ordenó respecto del nivel de sovev: "Conoce hoy", etc., "que Havaia", que es el nivel de sovev, "es Elokim": que se revele a ustedes, es decir, al menos en el nivel de la aprehensión de su existencia.

אך המשכת הדעת בבחי' זו היינו דוקא ע"י עסק התומ"צ [התורה ומצות] שע"י [שע"י] ורעה אמונה שממשיך מזון בהאמונה שעם היות שבאמת בבחי' סוכ"ע לא שייך רק בחי' אמונה מ"מ ע"י התומ"צ [התורה ומצות] ממשיכים להיות באמונתו יחיה ממש

Pero la atracción de Daat hacia este nivel se produce específicamente mediante el estudio de la Torá y el cumplimiento de las mitzvot, a través de los cuales [se cumple] “y apacienta la fe”, pues se proporciona sustento a la fe. Porque, aunque en verdad, con respecto al nivel de sovev kol al-min, solo corresponde el nivel de la fe, no obstante, mediante la Torá y las mitzvot se lo atrae para que, en efecto, “por su fe vivirá”.

והיינו שע"י התומ"צ [התורה ומצות] נמשך בחי' הדעת וכמשי"ת [וכמו שיתבאר] לקמן ע"פ הספרי שמתוך כך אתה מכיר כו'

Es decir, mediante la Torá y las mitzvot se atrae el nivel de Daat, como se explicará más adelante a propósito del Sifri: “por medio de esto llegarás a reconocer”, etc.

וגם יובן עדו ע"פ מ"ש בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו בענין כי מנסה כו' לדעת כו' ע"ש:

Esto también se comprenderá a partir de lo escrito en el discurso que comienza “Tras Havaia, vuestro D'os, caminarán”, acerca de “porque [Él] pone a prueba”, etc., “para saber”, etc.; véase allí.

13 ג והנה פי' וענין דע את אלקי אביך היינו העמקת הלב שלא יסיה דעתו מזה ויהיה לזכרון לפניו תמיד כמ"ש שויתי ה' לנגדי תמיד.

3. Ahora bien, el significado y el concepto de “Conoce al D'os de tu padre” consisten en profundizar en el corazón, de modo que uno no aparte de ello su atención y lo tenga siempre presente, como está escrito: “He puesto a Havaia siempre frente a mí”.

וביאור הענין הנה מתחלה צריך להבין עוד ההפרש בין דעת לאמונה כי הנה הדעת הוא בחי' פנימית המדות ונקי' בזהר מפתחא דכליל שית עיין בספד"צ [בספרא דצניעותא] ספ"א [סוף פרק א'] ומבואר בע"ח [בעץ חיים] כו' עיין לקמן.

La explicación del asunto es la siguiente: primero debemos comprender más a fondo la diferencia entre Daat (conocimiento) y fe. Pues Daat es el nivel de la dimensión interior de los atributos emocionales (midot), y en el Zohar se lo llama “la llave que incluye seis”. Véase Sifra diTzniusa, al final del capítulo 1; esto se explica en Etz Chaim, etc.; véase más adelante.

14 וביאור הדברים הנה מבשרי אחזה דאנו רואין באדם שכל המדות בטילים אחרי בחי הדעת כו'.

La explicación del asunto: «Desde mi carne contemplaré», pues vemos en el hombre que todos los atributos emocionales (midot) están subordinados al nivel de Daat (conocimiento), etc.

כי הנה כשאדם יודע ומרגיש א"ע [את עצמו] כנ"ל הרי אנו רואים בחוש שלפי הוא מרגיש א"ע [את עצמו] וחיותו מאד

Pues cuando una persona se conoce y se siente a sí misma, como se mencionó antes, vemos claramente que, cuanto más intensamente se siente a sí misma y su fuerza vital,

אזי מדותיו מתפעלים בתכלית ההתפעלות לאהוב בהתפעלות מה שיאהב ולשנוא בהתפעלות מה שישנא יותר משאינו מרגיש א"ע [את עצמו] כ"כ [כל כך]

sus atributos emocionales se despiertan entonces con la máxima intensidad: ama con intensidad aquello que ama y odia con intensidad aquello que odia, más que cuando no se siente tanto a sí misma.

כי מפני הרגשת עצמותו תיקר נפשו בעיניו מאד ויהיה דבר שהוא לטובתו יאהבנו בתכלית התפעלות האהבה ובהיפך דבר שאינו לטובתו

Pues, debido a que siente su propio ser, su alma es muy preciada a sus ojos; por eso, amará con la máxima intensidad aquello que es beneficioso para él. Y, a la inversa, algo que no es beneficioso para él

אלא מזיק לו ישנאהו בהתפעלות השנאה בתכלית משא"כ על אדם אחר אפילו על אוהבו וריעו לא איכפת ליה כ"כ [כל כך]

sino que lo perjudica, lo odiará con la máxima intensidad. No sucede así con respecto a otra persona: incluso por su amigo y compañero no se preocupa tanto

כמו על עצמו כי אף שהוא אוהבו עכ"ז [עם כל זה] אין מרגיש כ"כ [כל כך] תמיד ומסלק דעתו ממנו

como por sí mismo. Pues, aunque lo ama, no lo siente tanto en todo momento y aparta de él su atención;

לכן לא יתפעל כ"כ [כל כך] מענינו כמו על עצמו שאינו מסלק דעתו והרגשת עצמו לעולם ע, כ יתפעל ביותר מעניני עצמו.

por eso, los asuntos de aquel no lo conmoverán tanto como los propios, pues nunca aparta de sí su atención ni la conciencia de sí mismo. Por consiguiente, sus propios asuntos son los que más lo conmueven.

15 ולכן גם בעניני עצמו אם מסלק לפי שעה בחי' ההרגשה מעצמותו כ"כ [כל כך] לא תיקר נפשו כ"כ [כל כך] בענינו ויוכל להיות שלא יתפעל כ"כ [כל כך] מדבר שהוא נגד רצונו

Por lo tanto, también en sus propios asuntos, si por un tiempo aparta de sí mismo, en tal medida, la sensación de su propio ser, su alma no será tan preciosa a sus ojos, y puede que algo que va contra su voluntad no lo conmueva tanto;

וכן לא יאהוב דבר שהוא לטובתו כ"כ [כל כך] בהתפעלות האהבה להיותו מסולק מענין עצמותו ואינו מרגיש את נפשו וחיותו להיות יודע א"ע [את עצמו] כ"כ [כל כך]

y del mismo modo, no amará tanto algo que le resulta beneficioso, con una intensa emoción de amor, pues está apartado de la cuestión de su propio ser y no siente su alma ni su fuerza vital, de modo que no se conoce tanto a sí mismo;

כמו כאשר טרוד הוא בענין גדול שמסולק אז מעניני הרגשת עצמותו וכדומה וראה ממה שכתב הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] ספ"ז מהל' [מהלכות / מהלכה] מלכים וכל המתחיל כו'

como cuando está ocupado con un asunto importante y entonces está apartado de la sensación de su propio ser, y cosas semejantes. La prueba está en lo que escribe el Rambam al final del capítulo 7 de las Leyes de los Reyes: "Y quien comienza", etc.;

ומבהיל עצמו עובר בל"ת [בלא תעשה] שנאמר אל ירך לבבך אל תיראו כו' וקשה איך יעשה שלא יפחד "y se asusta a sí mismo transgrede una prohibición, como está dicho: 'Que no se acobarde su corazón; no teman', etc.". Ahora bien, esto plantea una dificultad: ¿qué debe hacer para no tener miedo?

אלא הענין שיסלק מחשבתו והרהורו מפחד זה ועי"ז מתבטל הפחד וז"ש [וזהו שכתוב] וכל המתחיל לחשוב ולהרהר הרי ראה ברורה שאפילו ההתפעלות הטבעית שבאהבת עצמו היא תלויה

Sino que el asunto es que debe apartar su pensamiento y sus cavilaciones de ese miedo, y mediante esto el miedo queda anulado. Y esto es lo que escribe: "Y quien comienza a pensar y a cavilar". Esta es una prueba clara de que incluso la emoción natural del amor a sí mismo depende

ע"פ הדעת והמחשבה וא"כ אנו רואים שכל המדות אהבה ושנאה ויראה ודומיהן אינן נמשכין ונגררין רק על ידי הדעת וההרגשה שלפי שיודע ומרגיש א"ע [את עצמו] תמיד

del Daat (conocimiento) y del pensamiento. Si es así, vemos que todos los atributos emocionales (midot), el amor, el odio, el temor y cosas semejantes, surgen y son impulsados únicamente por medio del Daat y de la percepción: puesto que la persona se conoce y se siente constantemente a sí misma,

לכן יומשך ההתפעלות מאד בעניני עצמו ובהפך אם מסלק הדעת וההרגשה כ"כ [כל כך] מאהבת עצמו כו' כנ"ל.

por eso surge una intensa emoción en sus propios asuntos; y lo contrario ocurre si aparta tanto el Daat y la percepción de su amor a sí mismo, etc., como se explicó arriba.

16 ומה יובן איך שהתפעלות המדות נמשך רק אחר הדעת וההרגשה שאפילו בדבר הנוגע לעצמותו לא יומשך ההתפעלות רק על ידי הדעת דייקא שהוא המתפשט במדות להחיותן וממנו עיקר הנהגתן והטייתן כנ"ל.

De esto se comprenderá cómo el despertar de los atributos emocionales (midot) se produce únicamente después de Daat (conocimiento) y de la percepción: incluso en un asunto que atañe a su esencia misma, el despertar solo se suscita específicamente por medio de Daat, pues esta se extiende a los atributos para darles vida, y de ella provienen principalmente su conducta y su inclinación, como se mencionó antes.

17 וזהו שנקרא הדעת בשם מפתחא דכליל שית פ"י להיותו פותח את התפעלות המדה ומעוררה כמו עד"מ המפתח הגשמי כו'

Y por eso Daat es llamada «la llave que incluye seis»: es decir, porque abre la activación del atributo y lo despierta, como, a modo de analogía, una llave física, etc.

והוא כליל שית מכל ש שת המדות חג"ת [חסד גבורה תפארת] וכו' ועיין מה שכתוב במ"א מענין הדעת בביאור ע"פ מים רבים כפ' תולדות ובד"ה לא הביט און ביעקב.

Y «incluye seis»: los seis atributos, Jésed, Guevurá, Tiféret, etc. Véase lo escrito en otro lugar acerca de Daat, en la explicación del versículo «Muchas aguas», en Parshas Toldos, y en el discurso que comienza «No ha visto iniquidad en Yaakov».

18 ועדי"ז יובן ענין דע את אלקי אביך דהיינו להתבונן תמיד ושלא יסיח דעתו מהו שעיי"ז דוקא יומשכו המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] כמו עד"מ שמתפעל מאד בעניני נפשו וגופו שהוא לפי שאינהו מסלק דעתו והרגשתו כו'

En esta línea se comprenderá el concepto de "Conoce al D'os de tu padre": es decir, contemplar constantemente y no apartar de ello la mente, pues precisamente por medio de esto se despertarán los atributos emocionales de amor y temor. Es como, por ejemplo, cuando una persona se conmueve profundamente por los asuntos de su alma y de su cuerpo, porque no aparta de ellos su mente ni su percepción, etc.;

כמ"כ [כמו כן] ויתר מכן צ"ל שלא יסיח דעתו מחיי החיים א"ס ב"ה ועיי"ז יומשכו מדותיו לאהוב את ה' בלב ונפש ומאד וליראה ולפחד מגדולתו ית' וכמשי"ת [וכמו שיתבאר].

del mismo modo, y con mayor razón, uno no debe apartar la mente de la Vida de la vida, el Infinito (Ein Sof), bendito sea. Y por medio de esto se despertarán sus atributos emocionales para amar a D'os con el corazón, el alma y todo su ser, y para sentir temor y pavor ante Su grandeza, bendito sea, como se explicará.

19 והנה מה שנקרא בחי' הדעת מפתח לגבי המדות והוא להם בבחי' התוך והפנימי [והפנימיות / והפנימית] כנ"ל ולגבי החכמה שבמוחין אינו נמשך משם

Ahora bien, el nivel de Daat (conocimiento) es llamado una llave con respecto a los atributos emocionales (midot), y para ellos constituye su núcleo y dimensión interior, como se mencionó antes; pero, con respecto a Jojmá (sabiduría) dentro del intelecto (mojin), no se extiende desde allí.

רק בבחי' אחוריים דחכמה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] דמאחוריים דאבא המלוכש ביסוד דאימא נעשה בחי' הדעת לז"א וכמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' שמות גבי ותקרא את שמו משה כי מן המים משיתיהו.

sino únicamente del aspecto posterior de Jojmá, como está escrito en Etz Chaim: de la dimensión posterior de Aba, que está investida en el Yesod (fundamento) de Ima, se forma el nivel de Daat de Zeir Anpín; y como está escrito en el Likkutei Torah del Arizal, en la parashá Shemot, acerca de "Ella llamó su nombre Moshé, pues de las aguas lo saqué".

20 והענין מובן מצד עצמו להיות כי ענין ההרגשה הנ"ל הרי איננה השגת המהות כמו בחי' ראי' שהיא בחי' החכמה

El asunto se entiende por sí mismo, pues la percepción mencionada antes no es aprehensión de la esencia, como el nivel de la visión, que es el nivel de Jojmá (sabiduría);

רק היא ידיעה והשגה מרחוק לא במהות ואיכות רק בבחינת ההרגשה בלבד שמרגיש מציאות הדבר וא"כ אין זאת רק בחי' אחוריים של החכמה

sino conocimiento y aprehensión desde lejos, no de la esencia ni de la cualidad, sino únicamente en el nivel de la percepción: uno percibe que la cosa existe. Por lo tanto, esto no es más que el nivel del dorso de Jojmá.

כי גופה של חכמה ופנימיותה הוא ענין בחינת ראי' ולכן השגת הנביאים מכוונה בכתוב בשם ראי' וירא אליו ה' וראית את אחורי

Pues el cuerpo de Jojmá y su dimensión interior corresponden al nivel de la visión. Por eso, la Escritura denomina "visión" a la aprehensión de los profetas: "Havaiá se apareció a él" y "Verás Mi dorso".

ואף שזהו דרך משל ואינה ראיית עין בשר גשמי ממש מ"מ הנמשל צ"ל דומה למשל משא"כ הדעת וההרגשה הוא

Y aunque esto sea a modo de metáfora y no sea una visión real con un ojo físico de carne, sin embargo, lo ilustrado debe asemejarse a la metáfora. En cambio, Daat (conocimiento) y la percepción son

רק בחי' אחוריים לגבי בחינה זו ועל כן מבחי' אחוריים דיסוד או"א [אבא ואימא] בלבד הוא שנעשה ונמשך בחי' הדעת לז"א.

únicamente el nivel del dorso con respecto a este nivel. Por eso, el nivel de Daat de Zeir Anpín se forma y se extiende únicamente desde el nivel del dorso del Yesod de Aba e Ima.

21 וזהו ענין ומבשרי אחזה שר"ל [שרוצה לומר] בחי' הדעת ואחזה הוא תרגום של ראייה והיינו רק בחי' אחוריים

Y este es el sentido de "y desde mi carne contemplo": se refiere al nivel de Daat (conocimiento), pues "contemplo" (ajazé) es la traducción aramea de "ver", y esto es únicamente el nivel posterior

של בחי' ראייה ממש ועיין בלקי"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בתהלים על פי' ולתבונתו אין מספר מבואר שהתבונה היא למעלה מבחי' הדעת דז"א והיינו מטעם הנ"ל.

del nivel de la visión propiamente dicha. Véase Likkutei Torah del Arizal sobre los Salmos, acerca del versículo "Su entendimiento no tiene número", donde se explica que la tevuná está por encima del nivel de Daat de Zeir Anpín; y esto se debe a la razón mencionada antes.

22 והנה מאחר שנתבאר שע"י בחי' הדעת הוא נמצא מציאת ההתפעלות דוקא כנ"ל יובן מזה עיקר ההפרש בין הדעת ובין האמונה כנ"ל

Ahora bien, puesto que se ha explicado que es precisamente por medio del nivel de Daat (conocimiento) que llega a existir la conmoción emocional, como se mencionó antes, de esto se comprenderá la diferencia esencial entre Daat y la fe, como se mencionó antes.

כי כמו שמבואר למעלה בבחי' הדעת שבנפש האדם כך יובן למעלה בבחי' הדעת באלקים חיים ומלך עולם

Pues, así como se explicó antes respecto del nivel de Daat en el alma del hombre, también se comprenderá arriba, respecto del nivel de Daat en el D'os viviente y Rey del mundo:

דהיינו בחי' המדות דז"א דאצי" שבהן מלוּבש בחי' הדעת הן הן היורדין להתלבש במלי' דאצי" בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] ומדות שבה כדי להחיות רוח שפלים מאין ליש כו'

es decir, el nivel de los atributos emocionales (midot) de Zeir Anpín de Atzilut, en los que está investido el nivel de Daat: son ellos quienes descienden para investirse en Maljut de Atzilut, en la Jojmá, la Biná, la Daat y los atributos emocionales que hay en ella, a fin de "reanimar el espíritu de los humildes", de la nada a algo, etc.

וזהו בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ומזה נמשך בחי' [בחינת] הדעת גם בנבראים כולם מה שיודעים ומכירים את בוראם בבחי' ההרגשה ממש כאדם שיודע א, ע וחיותו כך יודעים את מקור החיים וחיי החיים שמחיה כל הנבראים כו'.

Y este es el nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin). De esto también se extiende el nivel de Daat a todos los seres creados, de modo que conocen y reconocen a su Creador mediante una percepción real: así como una persona se conoce a sí misma y conoce su fuerza vital, ellos conocen la Fuente de la vida y la Vida de la vida, que da vida a todos los seres creados, etc.

23 ושבלעדו אין להם קיום ומציאות כלל אפילו רגע ומסתעפי [ומסתעפים] מזה הדעת בחיי המדות אהוי"ר

[אהבה ויראה] לאהוב את ה' ולעשות מצותיו

y que sin Él no tienen sustento ni existencia alguna, ni siquiera por un instante. De este Daat (conocimiento) se desprende el nivel de los atributos emocionales, amor y temor: amar a D'os y cumplir Sus mitzvot

כמו שיאהוב חיי נפשו וכמ"ש לאהבה את ה' כי הוא חייך כו' ולשנוא מה שמנגדו ומזיק להארה האלקי עליו והוא כל שס"ה ל"ת [לא תעשה] להתרחק מהם בתכלית

como uno ama la vida de su alma, tal como está escrito: "amar a Havaia", "porque Él es tu vida", etc.; y odiar todo lo que se le opone y perjudica la iluminación divina que recibe, es decir, las 365 prohibiciones, manteniéndose completamente alejado de ellas,

כמו שישנא האדם דבר שמזיק לו תכלית השנאה וא"כ סיבת קיום מצות עשה וריחוק כל ל"ת [לא תעשה] תלויה רק בבחי' הדעת

del mismo modo que una persona odia con el mayor odio aquello que la perjudica. Si es así, la causa de cumplir los mandamientos positivos y mantenerse alejado de todas las prohibiciones depende únicamente del nivel de Daat,

והוא ההרגשה שמרגיש הנפש האלקית את אור האלקי והיותו בחיי חיי החיים וע"ז נאמר דע את אלקי אביך להיות לזכרון בין עיניו תמיד

que consiste en la percepción mediante la cual el alma divina percibe la luz divina y que esta es el nivel de la Vida de la vida. Acerca de esto se dice: "Conoce al D'os de tu padre": que esto permanezca constantemente como recuerdo entre sus ojos,

כדי שירגיש מאד איך שצריך ליראה מלעבור רצונו ועיין מה שכתוב בד"ה ראשי המטות בפ"י וענין לראת חטא.

para que sienta profundamente cuánto debe temer transgredir Su voluntad. Véase lo escrito en el discurso que comienza "Los jefes de las tribus", acerca del significado y el concepto del temor al pecado.

24 ושצריך להשתוק ולחשוק לדבקה בו ית'. ואמנם האמונה הוא למעלה מבחי' הדעת וההשגה דהיינו שהוא רק בבחי' מקיף על השכל והמדות.

Y que debe anhelar y desear apegarse a Él, bendito sea. Sin embargo, la fe está por encima del nivel de Daat (conocimiento) y de la comprensión; es decir, se encuentra únicamente en el nivel de una [luz] circundante por encima del intelecto y de los atributos emocionales (midot).

ולכן אין ממנה התפעלות המדות כ"כ [כל כך] שהרי גנבא אפום מחתרתא רחמנא קריא הרי מאמין ביכולת רבש"ע [רבנו של עולם] ועכ"ז [ועם כל זה] הוא עובר רצונו ית' והיינו מפני שהאמונה אצלו בבחי' ריחוק ובבחי' מקיף בלבד.

Por eso, no produce tanta conmoción en los atributos emocionales. Pues "el ladrón, en la boca del túnel, invoca al Misericordioso": cree en el poder del Amo del mundo y, aun así, transgrede Su voluntad, bendito sea. Esto se debe a que, en su caso, la fe está distante y es únicamente circundante.

25 וע"כ נק' האמונה בשם עטרה שהיא כעטרה המקפת על הראש כמ"ש למעלה. ולמעלה באלקות יובן מזה שהוא בחי' ומדרגה הגבוה מבחי' הדעת דז"א הנ"ל

Por eso la fe recibe el nombre de "corona", pues es como una corona que rodea la cabeza, como se escribió arriba. Y, en lo Alto, en la Divinidad, de esto se entiende que es un nivel y rango superior al nivel de Daat de Zeir Anpín mencionado arriba;

אלא הוא בחי' אור מקיף על המדות דאצילות עד שאינם מתפעלים ממנו כלל כו' והוא הנק' בחי' כתר דז"א

sino que es el nivel de una luz circundante sobre los atributos emocionales (midot) de Atzilut, hasta el punto de que estos no se ven afectados por ella en absoluto, etc. Y esto es lo que se llama el nivel de Kéter de Zeir Anpín,

כמו העטרה הכותרת על הראש כו' וכשבא הארה זו למטה במל' דאצ"י נק' כתר מל' כו'

como la corona que corona la cabeza, etc. Y cuando esta iluminación desciende a la Maljut de Atzilut, se llama Kéter de Maljut, etc.

ודרך כלל זהו מבחי' סובב בכל עולם לפי ערכו באצי' מבחי' סובב דאצי' ובבריאה מבחי' סובב וכתר דבריאה כו'

En términos generales, esto proviene del nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) en cada mundo, de acuerdo con su medida: en Atzilut, del nivel del sovev de Atzilut; y en Beríá, del nivel del sovev y Kéter de Beríá, etc.

ולפי שהוא בחי' סובב ומקיף ע"כ אינו מאיר בגילוי כ"כ [כל כך] בהעולם בבחי' דעת ממש וכן למטה באדם הדעת הוא בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אבל האמונה היא גם בבחי' סוכ"ע.

Y puesto que es el nivel de sovev y circunda, no ilumina el mundo de manera tan manifiesta, en el nivel de Daat propiamente dicho. Del mismo modo, abajo, en el hombre: Daat pertenece al nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), pero la fe pertenece también al nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin).

אך ע"י המצות ממשיכים בחי' סוכ"ע שיומשך ג"כ בבחי' דעת כי רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושס"ה ל"ת [לא תעשה] נמשכין מבחי' ה"ח [הי' חסדים] וה"ג [וחמש גבורות] הנמשכין מבחינת הדעת כו'

Sin embargo, por medio de las mitzvot se atrae el nivel de sovev kol almin, para que también descienda al nivel de Daat. Pues los 248 mandamientos positivos y las 365 prohibiciones provienen del nivel de los cinco Jasadim y las cinco Guevurot, que descienden del nivel de Daat, etc.;

ושרש המשכה זו היא מבחי' רצון העליון הסוכ"ע ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר רפ קרח ועמ"ש עוד מזה לקמן בס"ד [בסייעתא דשמיא]

y la raíz de esta atracción proviene del nivel de la Voluntad Suprema, el sovev kol almin. Véase el comentario de Ramaz al Zohar, al comienzo de Parshat Koraj; y véase también lo que se escribe más adelante sobre esto, con la ayuda del Cielo.

וזהו עיקר ענין הציווי וידעת היום שע"י הדעת וההעמקה בבחי' אני ה' לא שניתי בחינת סוכ"ע עי"ז דוקא תגדל אהבתו ויראתו וכמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים]

Y este es el sentido esencial del mandamiento "Conoce este día": que, mediante Daat y la profunda reflexión sobre el nivel de "Yo, Havaiá, no he cambiado", el nivel de sovev kol almin, precisamente por medio de esto crecerán su amor y su temor, como está escrito en Pri Etz Chaim,

שער חג המצות פ"א שיש כמה בחינות מוחין דגדלות כו' והנה ע"י קיום מצות וידעת היום שהוא רק בחי' הידוע מציאותו ולא מהותו

Sha'ar Chag HaMatzos, capítulo 1, que hay varios niveles de intelecto desarrollado (mojin de gadlut), etc. Ahora bien, mediante el cumplimiento del precepto "Conoce este día", que corresponde únicamente al nivel de [Él] cuya existencia se conoce, pero no Su esencia,

הנה ע"י יומשך השכר לעתיד להיות ונגלה כבוד ה' כו' בבחי' ראייה והשגה ממש כי עין בעין יראו וכמ"ש מזה בד"ה שובה ישראל ע"ש:

por medio de esto se atraerá la recompensa en el Tiempo Venidero: "se revelará la gloria de Havaíá", etc., en el nivel de la visión y la aprehensión reales, pues "verán ojo a ojo"; como se escribe sobre esto en el discurso que comienza "Retorna, Israel"; véase allí.

26 ד והנה לפ"ז [לפי זה] צ"ל מ"ש לע"ל [לעתיד לבוא] ומלאה הארץ דעה דהרי גדולה מזו נאמר לע"ל [לעתיד לבוא] ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו'

4. Ahora bien, según esto, debemos comprender lo que se dice acerca del Tiempo Venidero: «La tierra se llenará de conocimiento», pues ciertamente acerca del Tiempo Venidero se dice algo aún mayor: «Se revelará la gloria de Havaíá y toda carne verá», etc.;

וכתיב עין בעין יראו אשר הראיה היא השגת המהות ממש וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שלהי מסכת תענית ע"פ ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה כו' וכנודע ג"כ מענין משה שנתבא בזה לפי שראה באספקלריא המאירה.

y está escrito: «Pues verán ojo a ojo», donde ver significa una aprehensión real de la esencia; como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria, al final del tratado Taanit, sobre el versículo «Y se dirá en aquel día: "He aquí, este es nuestro D'os"», etc.; y como también se sabe acerca de Moshé, que profetizó con [la palabra] «esto» porque vio a través de un cristal luminoso.

27 וא"כ מהו שנאמר אלע"ל [על לעתיד לבוא] ומלאה הארץ דעה אשר הדעת אינו אלא השגת והרגשת המציאות ולא המהות ממש.

Si es así, ¿qué significa lo que se dice acerca del Tiempo Venidero: "La tierra se llenará del conocimiento", si Daat (conocimiento) no es sino la aprehensión y percepción de la existencia, y no de la esencia misma?

והענין כי הנה ע"פ המבואר למעלה יובן שיש ג' מדריגות למטה באדם. האחד היא בחי' ראייה והשגת המהות. הב' בחי' הדעת הוא ידיעת והרגשת המציאות ולא השגת המהות.

La explicación es que, de acuerdo con lo expuesto arriba, se entenderá que en el hombre hay tres niveles. El primero es el nivel de la visión y la aprehensión de la esencia. El segundo es el nivel de Daat: conocer y percibir la existencia, sin aprehender la esencia.

הג' בחי' האמונה שמאמין האמת בכל לב אף שאין זה בבחי' דעת והרגשה אצלו ועד"ז שם שמים שגור בפי הכל כנ"ל

El tercero es el nivel de la fe: uno cree la verdad de todo corazón, aunque para él no esté en el nivel de Daat y percepción. De manera similar, "el Nombre del Cielo es habitual en la boca de todos", como se mencionó arriba.

והנה א"כ למעלה ג"כ עד"ז הוא בג' המדרגות הללו ואמנם ממילא מובן שלמעלה כל מה שהוא יותר גבוה יותר מופלא ונעלם הוא.

Así pues, también arriba existen estos tres niveles. Sin embargo, es evidente que, cuanto más elevado es algo arriba, más sublime y oculto es.

והנה החכמה נק' אתה כי אתה אבינו כמ"ש באדר"ז [באדרא זוטא] (דר"צ ע"א) והיינו לפי שהיא ראית הגילוי כולם בחכמה עשית שמתלבשת בכל העולמות ובג"ע [ובגן עדן] היא

Ahora bien, Jojmá (sabiduría) es llamada "Tú", como en "Pues Tú eres nuestro Padre", según está escrito en la Idra Zuta (290a). Esto se debe a que es el comienzo de la revelación: "Tú los hiciste a todos con Jojmá". Está investida en todos los mundos, y en el Gan Eden es

בבחי' גילוי ההשגה לכל חד לפום שיעורא דילהי בבחינת השגת המהות ממש בזיו והארה זו (ועמ"ש מזה בת"א [בתורה אור] פ' חיי שרה) ולכן נק' אתה.

un nivel de aprehensión revelada, para cada uno según su medida, en el nivel de la aprehensión efectiva de la esencia de este resplandor y radiancia (véase lo escrito al respecto en Torah Ohr, Parshas Chayei Sarah); por eso se la llama "Tú".

כי אתה הוא לשון נוכח ובחי' גילוי ממש וגילוי זה הוא מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שמקורו מבחי' ח"ע

[חכמה עילאה]

Pues "Tú" es una forma de dirigirse a alguien presente, y expresa el nivel de la revelación efectiva. Esta revelación proviene del nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), cuya fuente es el nivel de la Jojmá superior (Jojmá Ilaá).

אבל מבחי' כתר שלמעלה מהחכמה שהוא בחי' סוכ"ע אין מאיר הארה בגי'ע [בגן עדן] בבחינת גילוי והשגת המהות כ"א התגלות זו יהיה לע"ל [לעתידי לבוא] דייקא בתחיה"מ [בתחיית המתים] כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה נודע דבאתעדל"ת [דבאתערותא דלתתא] כו' ע"ש.

Pero del nivel de Kéter (la Corona), que está por encima de Jojmá y corresponde al nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), no irradia en el Gan Eden ninguna iluminación en forma de revelación y aprehensión de la esencia. Esta revelación tendrá lugar específicamente en el Tiempo Venidero, en la Resurrección de los Muertos, como está escrito en Iggeres HaKodesh, en la sección que comienza "Es sabido que mediante un despertar desde abajo...", véase allí.

אבל בגי'ע [בגן עדן] אין מאיר מבחי' סוכ"ע בגילוי ממש רק מ"מ שייך גם בסוכ"ע בחי' דעת

Pero en el Gan Eden, [la luz] del nivel de sovev kol almin no brilla en una revelación efectiva. Sin embargo, el nivel de Daat se aplica también a sovev kol almin,

שהוא הידוע מציאותו אע"פ [אף על פי] שאינו יודע [ידוע] מהותו ולכן איתא באדר"ז [באדרא זוטא] שם דעתיקא לא אקרי אתה בגין דאתכסיא ולא אתגליא.

pues Su existencia es conocida, aunque Su esencia no es conocida. Por eso se afirma allí, en la Idra Zuta, que Atika no es llamado «Tú», porque está oculto y no revelado.

28 ואקרי הוא. וכמ"ש ג"כ בזהר פ' קרח ע"פ ועבד הלוי הוא. הוא דא עתיקא. והיינו שמ"מ ידוע מציאותו רק שאינו ידו מהותו.

Y Él es llamado "Él". Como también está escrito en el Zóhar, parashá Koraj, sobre el versículo "Y el levita, él servirá": "Él: esto es Atiká". Es decir, no obstante, se conoce Su existencia; solo que Su esencia no se conoce.

וכמו עד"מ באדם שיש בחי' שכל ויש בחי' כח המשכיל שממנו נובע השכל שאע"פ [שאף על פי] שכח המשכיל אינו מושג כלל עכ"ז [עם כל זה] ידוע מציאותו שמאחר שהשכל נובע מוכרח שיש מקור שממנו נובע זה כו'.

Es como, a modo de analogía, una persona, en quien existe el nivel del intelecto y el nivel de la facultad intelectual de la que surge el intelecto: aunque la facultad intelectual no se aprehende en absoluto, no obstante se conoce su existencia, pues, dado que el intelecto surge, necesariamente debe haber una fuente de la que surge, etc.

ועד"ז שבג"ע [שבגן עדן] מאיר החכמה בבחי' גילוי הנה הכתר שממנו מקור נביעת החכמה ידוע מציאותו ונק' הוא.

Del mismo modo, dado que en el Gan Eden Jojmá (sabiduría) brilla de manera revelada, se conoce la existencia de Kéter (la Corona), fuente de la que brota Jojmá, y se lo llama "Él".

וע"כ שי"ך בו בחי' דעת (ועמ"ש בד"ה אם בהרת קדמה גבי קוב"ה [קודשא בריך הוא] אומר טהור שהוא ענין מה שמאיר להם מבחינת המקיף והוא למעלה מבחי' ההשגה שלהם כו').

Por eso se aplica a ello el nivel de Daat (conocimiento). (Véase lo escrito en el discurso que comienza "Si la mancha blanca precedió", acerca de "el Santo, bendito sea, dice: 'Puro'": esto es lo que les brilla desde el nivel de la luz circundante, que está por encima del nivel de su aprehensión, etc.)

אמנם יש עוד בחי' מקיף עליון יותר שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע ונק' רישא דלא אתיידע כי לפי שהוא למעלה גם מהיות מקור לחכמה הנק' אתה

Sin embargo, existe otro nivel de luz circundante, aún más elevado, que está por encima incluso del nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), y se lo llama "la Cabeza que no es conocida" (Reisha d'Lo Isyada). Puesto que está por encima incluso de ser una fuente de Jojmá, que es llamada "Tú",

לכן אינו מושג אפילו בג"ע [בגן עדן] בבחי' דעת ממש כי אם בבחי' אמונה ולכן נק' דלא אתיידע פי' שהוא למעלה מבחי' הדעת ואינו מאיר כ"א בבחי' אמונה.

por eso no se lo aprehende ni siquiera en el Gan Eden mediante el nivel de Daat propiamente dicho, sino solo mediante el nivel de la fe. Por eso se lo llama "que no es conocida"; es decir, está por encima del nivel de Daat y brilla únicamente mediante el nivel de la fe.

וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] כ"ז [כל זה] בפ"י ברוך שאמר והיה העולם ברוך הוא כו' ע"ש. (ועיי' בסידור בביאור ע"פ אתה הצבת גבולות ארץ בענין הודאה)

Todo esto se explicó en el comentario sobre "Bendito sea Quien habló y el mundo llegó a existir, bendito sea Él", etc.; véase allí. (Y véase en el Sidur, en la explicación del versículo "Tú estableciste los límites de la tierra", acerca del reconocimiento.)

והנה לע"ל [לעתיד לבוא] יהי [יהיה] עליי [עלייה] העולמות דעכשיו מקבלת המלי' מז"א שנקי אתה שהוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]. ולכן בחי' סוכ"ע אינו מושג אפילו בגי"ע [בגן עדן] רק בהשגת המציאות בלבד וכנ"ל.

Ahora bien, en el Futuro Venidero los mundos ascenderán. Pues en la actualidad Maljut (soberanía) recibe de Zeir Anpín, que es llamado "Tú" y corresponde al nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin); por eso, el nivel de sovev kol almin no se aprehende ni siquiera en el Gan Eden, salvo mediante la aprehensión de su existencia, como se mencionó antes.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] שתהיה עליי [עליה] המלי' בכתר שלמעלה מבחי' הדעת דז"א ומה שעכשיו בחינת הכתר אינו אלא בהשגת המציאות כנ"ל יהיה עליי [לע"ל] בהשגת המהות כענין הנשמות שנהנין מזיו כו'

Pero en el Futuro, cuando Maljut ascienda a Kéter, que está por encima del nivel de Daat de Zeir Anpín, aquello que ahora es el nivel de Kéter, [conocido] solo mediante la aprehensión de su existencia, como se mencionó antes, será en el Futuro aprehendido en su esencia, como las almas que "disfrutan del resplandor", etc.,

שנהנים ממש וכפי אופן מאמרם ז"ך [ז"ל] עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן כו' עד

pues lo disfrutan realmente; y conforme a lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "En el futuro, el Santo, bendito sea, hará una danza circular para los justos, y se sentará entre ellos en el Gan Eden", etc., hasta

הנה אלקינו זה כו' שאין זה אלא לנוכח בודאי כמו בגי"ע [בגן עדן] שיושבין ונהנין שהיא השגת המהות כנ"ל וגילוי זה יהיה לעתיד מבחי' סובב כל עלמין שהוא בחי' כתר

"He aquí, este es nuestro D'os", etc. Esto ciertamente se dice solo de aquello que está directamente presente, como en el Gan Eden, donde se sientan y disfrutan, lo cual es la aprehensión de la esencia, como se mencionó antes. Y esta revelación, en el Futuro, procederá del nivel de sovev kol almin, que es el nivel de Kéter.

ולכן נקי מחול שהוא עיגול דהיינו בחי' עגולים ומקיפים עליונים יומשכו בבחי' גילוי שיאמר עליהם זה.

Por eso se llama majol, que significa círculo: es decir, el nivel de los círculos y las luces circundantes superiores será atraído hacia abajo y revelado, de modo que se diga de ellos: "esto".

29 וע"ז נאמר לעתיד כי עין בעין יראו ואז יומשך להיות בחי' סובב ממדרגות עליונות יותר

De esto se dice acerca del Futuro: «Pues verán ojo a ojo». Entonces se hará descender [luz] de niveles aún más elevados, para que se convierta en el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin);

דהיינו שהמקיף העליון יותר שעכשיו הוא למעלה מבחי' סוכ"ע ונקי' רישא דלא אתידע יומשך לעתיד להיות בבחי' סובב וע"ז נאמר ומלאה הארץ דעה כו'.

es decir, la luz circundante más elevada, que ahora está por encima del nivel de la luz que circunda todos los mundos y es llamada «la Cabeza que no es conocida», será hecha descender en el Futuro para estar en el nivel de la luz que circunda todos los mundos. Y de esto se dice: «La tierra se llenará de conocimiento», etc.

30 ועמ"ש בד"ה יתקע בשופר גדול. וביאור הדבר הנה ידוע דיש ריבוי רבבות מדרגות בהשתלשלות וכמו

שבגי' עולמות בי"ע יש בכלל ג' מדרגות הידועים והוא גי"ע [גן עדן] העליון וגי"ע [וגן עדן] התחתון ועוה"ז דעולם העשי' [העשיה]

Véase lo escrito en el discurso que comienza "Se hará sonar un gran shofar". La explicación del asunto es la siguiente: es sabido que hay muchísimos niveles en la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut). Así, en los tres mundos de Beriá, Yetzirá y Asiá hay, en términos generales, tres niveles conocidos: el Gan Eden Superior, el Gan Eden Inferior y este mundo, que pertenece al Mundo de Asiá.

והנה ידוע דבכל עילה ועלול מה שבעליון הוא בחי' גילוי נעשה בחי' העלם בתחתון העלול ממנו כו' והיינו מה שהוא בחי' ממלא בעליון נעשה בחי' סובב בתחתון

Ahora bien, es sabido que, en toda relación de causa y efecto, lo que en el nivel superior está en el aspecto de revelación se convierte en el aspecto de ocultamiento en el nivel inferior que resulta de él, etc. Es decir, lo que en el nivel superior es la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin) se convierte en la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) en el nivel inferior;

וכן העליון לגבי העליון הימנו ועד"ז עד רום המעלות בריבוי רבבות מדרגות עד אין קץ ושיעור הכל הוא בבחי' העלם וגילוי דהיינו סובב וממלא כו' וגם בגי"ע [בגן עדן] העליון וגי"ע [וגן עדן] התחתון ע"ד הזה.

Y lo mismo ocurre con el nivel superior respecto del que está por encima de él, y así sucesivamente, hasta las alturas más elevadas, a través de muchísimos niveles, sin fin ni medida: todo se rige por el ocultamiento y la revelación, es decir, por sovev y memalé, etc. Y lo mismo sucede, de esta manera, con el Gan Eden Superior y el Gan Eden Inferior;

דהיינו מה שבג"ע [שבגן עדן] העליון הוא בבחי' השגת המהות לנוכח דהיינו בבחי' גילוי ממש עדיין בבוא ההארה הזאת למטה בג, ע התחתון היא להם שם בבחי' ההעלם והסובב והוא רק להם בבחי' השגת המציאות בלבד כו'

es decir, lo que en el Gan Eden Superior está en el nivel de aprehensión de la esencia como algo presente directamente —esto es, en el nivel de revelación efectiva—, cuando esta iluminación desciende al Gan Eden Inferior, allí se encuentra para ellos en el nivel de ocultamiento y sovev; para ellos solo está en el nivel de aprehensión de su mera existencia, etc.

ולעיתיד כתיב וישם מדברה כעדן שמה שהוא עכשיו בחי' עדן יהי' [יהיה] גילוי זה למטה ממש להיות מדברה כעדן וא"כ בחי' עדן יתעלה עוד יותר לאין קץ כו'

Y acerca del Futuro por Venir está escrito: "Convertirá su desierto en Edén". Lo que ahora es el nivel de Edén se revelará efectivamente aquí abajo, de modo que [su] desierto sea como Edén; y, por consiguiente, el nivel de Edén se elevará aún más, sin fin, etc.

ועד"ז יש נ' אלפים יובלות כו' ומכ"ז [ומכל זה] יובן ענין ומלאה הארץ דעה וכ"ז [וכל זה] נמשך ע"י וידעת היום:

De manera similar, hay cincuenta mil jubileos, etc. De todo esto se comprenderá el concepto de "La tierra se llenará de conocimiento"; y todo esto se atrae mediante "Conoce hoy".

31 ה וזהו ענין דברו על לב ירושלים וקראו אליה. פי' וקראו אליה היינו מה שימושך בבחי' א"פ [אור פנימי] ממש בהשגת המהות ע"ד עין בעין יראו.

5. Y este es el sentido de "Habla al corazón de Jerusalén y clama a ella". El sentido de "y clama a ella" es lo que será atraído en el nivel de luz interior propiamente dicha, mediante la aprehensión de la esencia, como en "verán ojo a ojo".

ודברו על לב הוא בחי' מקיף והיינו כי לאחר שימושך המקיפים דעכשיו להיות בבחי' א"פ [אור פנימי]

Y "Habla al corazón" es el nivel de una luz circundante. Es decir, después de que las luces circundantes del presente sean atraídas para estar en el nivel de luz interior,

אזי יומשך אור עליון וגדול יותר להיות בבחי' מקיף מה שעכשיו הוא למעלה מעלה גם מהיות נק' אור מקיף

entonces será atraída una luz más elevada y mayor, para estar en el nivel de luz circundante: aquello que ahora está muy, muy por encima incluso de poder ser llamado luz circundante.

(ועיין מענין דברו על לב ברכות וישלח פרשה פ'. אחרי פכ"א במדרש איכה בסוף אלפא ביתא קדמאה בפסוק תבא כל.

(Y véase acerca de "Habla al corazón" en Midrash Rabbah, Vayishlach, sección 80; Acharei, sección 21; en Midrash Eichah, al final del primer alfabeto, sobre el versículo "Que venga todo";

במדרש קהלת ע"פ דברתי אני עם לבי וע"פ עת לאהוב גבי ועת לדבר ועמ, ש בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו בענין והיו הדברים כו' על לבבך).

en Midrash Koheles, sobre el versículo "Hablé con mi corazón", y sobre el versículo "Tiempo de amar", en relación con "y tiempo de hablar". Y véase lo escrito en el discurso que comienza "Después de Havaiá, tu D'os, caminarán", acerca de "Y estas palabras serán", etc., "sobre tu corazón".)

ועי"נ נאמר ומלאה הארץ דעה וממילא מובן שיהיה מקיף למקיף מבחי' עליונה יותר כי לגדולתו אין חקר וכמ"ש כרוב גודלו כו'.

Y acerca de esto se dice: "La tierra se llenará de conocimiento". De ello se comprende que habrá una luz circundante por encima de la luz circundante, procedente de un nivel aún más elevado, pues "Su grandeza es insondable", como está escrito: "conforme a Su abundante grandeza", etc.

ועי"נ נאמר לעתיד ג"כ והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו כו' (ועי' זוהר פ' בלק דקצ"ח ע"ב).

Y acerca de esto también se dice sobre el Tiempo Venidero: "La justicia será el cinturón de sus lomos, y la fe, el cinturón de su cintura", etc. (y véase el Zohar, Parshas Balak, 198b).

אך כל המשכות אלו לעתיד הוא ע"י היום לעשותם וזהו כי מלאה צבאה. שהוא ענין בירורי הניצוצות שמבררין ע"י תפלה ותומ"צ [ותורה ומצות].

Pero todas estas atracciones del Tiempo Venidero se producen mediante "hoy, para cumplirlos". Y este es [el sentido de] "pues su servicio se ha cumplido": se refiere al refinamiento de las chispas, que se refinan mediante la plegaria, la Torá y las mitzvot.

וזהו ג"כ משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] אם ישראל עושין תשובה נגאלין. שתשובה היינו שיחזרו הניצוצות שנפלו למטה לשוב למקורן ושרשן ואחר שישלמו בירור כל הניצוצות ע"י נאמר כי מלאה צבאה.

Y esto es también lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: «Si Israel hace teshuvá (retorno), será redimido». Pues teshuvá significa que las chispas que cayeron abajo regresen a su fuente y raíz; y cuando se haya completado la depuración de todas las chispas, acerca de esto está dicho: «Porque su servicio se ha cumplido».

32 ואזי דברו על לב כו' ועמ"ש בד"ה וכל בניך כו' מרבים שלום כו' ע"ש והנה ע"י בירור ניצוצות הנ"ל

נמשך ג"כ גילוי בחי' הדעת וכמ"ש בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו ועיקר הבירור

Y entonces, "hablen al corazón", etc. Véase lo escrito en el discurso que comienza "Y todos tus hijos", etc., "acrecentarán la paz", etc.; véase allí. Ahora bien, mediante la depuración de las chispas mencionadas antes, también se atrae una revelación del nivel de Daat (conocimiento), como está escrito en el discurso que comienza "Tras Havaíá, su D'os, caminarán". Y la depuración principal

היינו ע"י התפלה ותורה ומצות והיינו שע"י ממשיכים בחי' ורעה אמונה ועמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש]

ע"פ חגרה בעוז מתניה איך ע"י עסק התורה נמשך החיות והכח בהאמונה.

se lleva a cabo mediante la plegaria, la Torá y las mitzvot. Es decir, por medio de esto se atrae el nivel de "y nutre la fe". Véase lo escrito en Igueret HaKodesh sobre el versículo "Ciñe sus lomos de fortaleza", acerca de cómo, mediante el estudio de la Torá, se atraen fuerza vital y vigor a la fe.

33 ובספרי איתא ע"פ והיו הדברים האלה כו' שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם.

Y en el Sifri se afirma, sobre el versículo "Y estas palabras serán", etc., que "por medio de esto llegas a reconocer a Aquel que habló y el mundo llegó a existir".

והענין כי השגת ולימוד התורה הוא השגת מהות רצונו וחכמתו ית' ממש שלמעלה מידיעת המציאות בלבד

La explicación es que la aprehensión y el estudio de la Torá constituyen la aprehensión de la esencia misma de Su voluntad y Su sabiduría, bendito sea, que está por encima del mero conocimiento de que existen;

רק שהשגה זו הוא כמכו שנתלבשו חכמתו ורצונו ית' בעש"י [בעשייה] גשמיות שלפי שנתלבשו בעשייה

גשמיות ע"כ יש בהם השגת המהות משא"כ כמו שהם למעלה הרי לית מחשבה תפיסא בהן כלל.

solo que esta aprehensión se da tal como Su sabiduría y Su voluntad, bendito sea, están revestidas en acciones físicas. Puesto que están revestidas en acciones físicas, se puede aprehender su esencia; no ocurre así cuando están en lo alto, donde, ciertamente, "ningún pensamiento puede aprehenderlas" en absoluto.

34 ועמ"ש מזה באריכות במ"א בביאור ע"פ ולא תשבית מלח כפי ויקרא אבל עכ"פ [על כל פנים] הוא השגת מהות חכמתו ורצונו ית' ממש.

Véase lo que se explica extensamente sobre esto en otro lugar, en la explicación del versículo “No omitirás la sal”, en la parashá de Vayikrá. Pero, en cualquier caso, se trata de aprehender la esencia misma de Su sabiduría y voluntad, bendito sea.

ולכן יש בכח השגה זו להיות ורעה אמונה שהוא ענין המשכת הדעת כי הדעת הוא השגת והכרת המציאות מבחי' סוכ"ע כנ"ל והשגת ולימוד התורה

Por eso, esta aprehensión tiene el poder de producir “y nutre la fe”, que consiste en hacer descender Daat (conocimiento). Pues Daat es la aprehensión y el reconocimiento de la existencia del nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), como se dijo antes; y la aprehensión y el estudio de la Torá

היא השגת מהות חכמתו ורצונו ית' שמבחי' סוכ"ע ולא בהשגת המציאות לבד רק שהתורה נשפלה למטה בענינים גשמיים והרי זה

consisten en aprehender la esencia de Su sabiduría y voluntad, bendito sea, que provienen del nivel de sovev kol almin, y no solo en aprehender su existencia; solo que la Torá ha descendido a asuntos materiales. Y esto es

כמו עכד"מ [עד"מ] המאכל שמחיה את האדם ומוסיף בו דעת שאין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן והיינו לפי ששרש החטה מבחי' דעת דתהו שלמעלה מהאדם כו'

como, a modo de analogía, el alimento, que da vida a la persona y aumenta su conocimiento, pues “un niño no sabe llamar ‘papá’ hasta que prueba el sabor del grano”. Esto se debe a que la raíz del trigo proviene del nivel de Daat de Tohu, que está por encima del hombre, etc.

ולכן אע"פ [אף על פי] שנשפל למטה מהאדם עכ"ז [עם כל זה] מחיה הוא את האדם וממשיך בו דעת כך עד"ז אע"פ [אף על פי] שהתורה שבע"פ [שבעל פה] מדברת בענינים גשמיים שבעוה"ז שזהו למטה מבחי' ההשכלה וההתבוננות בגדולת ה'.

Por eso, aunque haya descendido por debajo del hombre, aun así le da vida y hace descender en él conocimiento. Del mismo modo, aunque la Torá Oral habla de asuntos materiales de este mundo, que están por debajo del nivel de la comprensión intelectual y la contemplación de la grandeza de D'os,

אך עכ"ז [עם כל זה] שרשה גבוה יותר כי היא השגת המהות רצונו וחכמתו ית' ממש. לכן היא בחי' מזון לנפש ורעה אמונה שממשיך בחי' דעת באמונה.

sin embargo, su raíz es más elevada, pues consiste en aprehender la esencia misma de Su voluntad y sabiduría, bendito sea. Por eso constituye el alimento del alma y “nutre la fe”, haciendo descender el nivel de Daat a la fe.

35 וזהו אתה הראת לדעת ראייה הוא השגת המהות והיינו ע"י עסק התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' רק שנתלבשו בעשיי [בעשייה]

Y esto es [el significado de] “A ustedes se les ha mostrado para que sepan”: ver es aprehender la esencia, y esto se logra mediante el estudio de la Torá, que es Su sabiduría y voluntad, bendito sea, solo que están investidas en la acción;

ולכן מזה נמשך לדעת כי ה' הוא האלקים וגוי'. ועמ"ש ע"פ בשכרי לכם מטה לחם.

y por eso, de esto se deriva “para saber que Havaíá es Elokim”, etc. Véase lo escrito sobre el versículo “Cuando les quiebre el bastón del pan”.

36 ועמ"ש בס"ב [בספר של בינונים] פנ"א ומהו הלבוש כו' דלעילא לעילא כו'. ועיין עוד בסידור בד"ה ששת ימים תאכל מצות בענין ראתה שפחה על הים כו'

Véase lo escrito en Sefer Shel Beinonim, capítulo 51: “Y cuál es la vestimenta”, etc., “de lo más excelso”, etc. Véase también en el Siddur, en el discurso que comienza “Seis días comerás matzot”, acerca de “Una sirvienta vio en el mar”, etc.,

והיינו ע"י הגילוי מבחי' אנכי מי שאנכי שע"י נהפך הים ועלמא דאתכסיא לבוא לידי גילוי בבחי' ראייה ממש כמ"ש זה אלי ואנוהו ועד"ז יובן ג"כ שהתורה והמצות שהם הדברים אשר אנכי מצוך היום.

lo cual ocurrió mediante la revelación del nivel de “Yo soy Quien soy”, por medio de la cual el mar y el mundo oculto se transformaron y llegaron a revelarse en el nivel de la visión concreta, como está escrito: “Este es mi D'os y lo embelleceré”. De manera similar, también se comprenderá que la Torá y las mitzvot son “las palabras que Yo (Anoji) te ordeno hoy”:

אנכי מי שאנכי ע"כ יש בכחן להמשיך בחי' הדעת בהאדם שיבוא לבחי' הראת לדעת וידעת היום כו':

“Anoji” significa “Yo soy Quien soy”. Por eso tienen la capacidad de atraer el nivel de Daat a la persona, para que llegue al nivel de “Se te ha mostrado, para que sepas” y “Sabe hoy”, etc.

37 קיצור. ענין הדעת שהוא אינו ידיעת המהות כ"א ידיעת המציאות כמו ידיעת האדם כחות נפשו ולכן

אע"ג [אף על גב] שהקב"ה לית מחשבה תפיסא ביה כלל עכ"ז [עם כל זה] צ"ל וידעת היום כו' ממש.

Resumen. El concepto de Daat (conocimiento): no es conocimiento de la esencia, sino conocimiento de la existencia, como el conocimiento que tiene una persona de las facultades de su alma. Por lo tanto, aunque del Santo, bendito sea, "ningún pensamiento puede aprehenderlo en absoluto", no obstante, debe haber un "Conoce este día" efectivo, etc.

והנה בהתורה יש ג"כ כמו"כ [כמו כן] השגת המהות וידיעת המציאות. והנה המשכת המדות הוא ע"פ

הדעת

Ahora bien, también en la Torá hay, del mismo modo, aprehensión de la esencia y conocimiento de la existencia. Y la extensión de los atributos emocionales (midot) se produce de acuerdo con Daat;

וזהו דע את אלקי אביך שהוא שלא יסיח דעתו מזה שויתי ה' לנגדי תמיד ומ"מ הדעת הוא רק בחי'

אחוריים לגבי ראייה אך השכר מוידעת היום לעתיד עין בעין יראו כו'.

y esto es "Conoce al D'os de tu padre", lo que significa que uno no debe apartar su mente de esto: "He puesto a Havaíá ante mí constantemente". Sin embargo, Daat es solo el nivel de la parte posterior en relación con la visión; pero la recompensa por "Conoce este día", en el Tiempo Venidero, es "Verán ojo a ojo", etc.

וענין ומלאה הארץ דעה. ענין דברו וקראו ושכל המשכות אלו נמשך ע"י וידעת היום היום לעשותם:

Y el concepto de "La tierra se llenará de conocimiento". El significado de "Habla" y "clama"; y que todas estas extensiones se producen mediante "Conoce este día" [y] "hoy, para cumplirlos".

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/vaeschanan/6/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak